

องค์กรอิสระกับการกำกับดูแล การแข่งขันทางการค้า

The
Independent
Organization
For Competition

จัดทำโดย

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์



องค์กรอิสระคืออะไร

ประเทศอังกฤษมีองค์กรอิสระ โดยเรียกกันทั่วไปว่า Public Body หรือชื่อทางการคือ Non Departmental Public Bodies (NDPB) โดยนิยามไว้ว่า

A “Public body” is officially defined as a body which has a role in the process of national Government, but is not a government department or part of one, and which accordingly operates to greater or lesser extent at arm’s length from Minister.

(Crown Copyright 2002)

“Public body” นิยามอย่างเป็นทางการ หมายถึงหน่วยงานที่นับถวายเป็นหน่วยงานของรัฐบาลแห่งชาติ แต่ไม่ได้เป็นฝ่ายรัฐบาลหรือส่วนหนึ่ง และขอบเขตดำเนินการที่มีจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับอำนาจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ในประเทศอังกฤษซึ่งใช้ระบบรัฐสภา เช่นเดียวกับประเทศไทยนั้น มีองค์กรอิสระเป็นจำนวนมาก ทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ตั้งแต่ระดับชาติ ถึงระดับท้องถิ่น โดยจะทำหน้าที่ หรือภารกิจที่ไม่เหมาะสมจะให้รัฐ เป็นผู้กระทำการเอง หรือเป็นการ ขยายการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1) องค์กรอิสระที่ใช้อำนาจ ลักษณะบริหาร

(Executive NDPB)

2) องค์กรอิสระที่ใช้อำนาจ

เสนอแนะ (Advisory NDPB)

3) องค์กรอิสระที่ใช้อำนาจ

ตุลาการ (Tribunal NDPB)

4) องค์กรอิสระที่ใช้อำนาจ

ตรวจสอบ (Board of Visitors)

สำหรับประเทศไทย

องค์กรอิสระได้ถือกำเนิดขึ้น เป็นครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญ ฉบับปฏิรูปการเมืองหรือ รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ปี 2550 โดยมีจุดมุ่งหมาย ในการปฏิรูปทางการเมือง และทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบ การทำหน้าที่ของฝ่ายการเมือง และฝ่ายราชการในด้านต่างๆ รวมทั้งเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนอีกทางหนึ่ง และมีความหมายครอบคลุม ไปถึงสถาบันตุลาการ โดยองค์กร อิสระตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มีทั้งหมด 4 องค์กร ได้แก่

- 1) สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง (กกต.)
- 2) สำนักงานผู้ตรวจการ แแผ่นดิน (สพพ.)
- 3) สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- 4) ศาลรัฐธรรมนูญ (ตร.)



“องค์กรอิสระ”

กับการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า

สำหรับองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าที่เป็นอิสระ ตามความเห็นขององค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่

OECD (Organization for Economic Co-operation and Development)

ได้นิยามคำจำกัดความขององค์กรกำกับดูแลด้านการแข่งขันที่เป็นอิสระไว้ คือ องค์กรกำกับดูแลด้านการแข่งขันที่มีสถานะเป็นองค์กรบริหารงานสาธารณะ มีอำนาจทางกฎหมาย สามารถตัดสินใจร้องเรียนอย่างอิสระและสามารถบริหารจัดการงบประมาณและการเงินได้ด้วยตนเอง



คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเรื่องนโยบายและกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของ UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) ได้ตีพิมพ์ผลการวิจัยเรื่องเสาหลักขององค์กรบังคับใช้กฎหมายด้านการแข่งขันทางการค้าที่มีประสิทธิภาพโดยมีประเด็น 5 ด้าน คือ

ความเป็นอิสระ

- ปลอดจากการแทรกแซงจากการเมือง การเลือกปฏิบัติ เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ความโปร่งใส

- ควร มีหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน โปร่งใส และเปิดเผยแก่สาธารณชน รวมจนถึงสามารถตรวจสอบได้

ความรับผิดชอบ

- มีการคานอำนาจโดยอำนาจตุลาการสามารถพิพากษากลับคำวินิจฉัยได้ มีการจัดทำรายงานประจำปี และคณะกรรมการจะต้องถูกประเมินโดยคณะกรรมการประเมินอิสระทุกปี

อำนาจบังคับใช้กฎหมาย

- นอกจากข้อบทกฎหมายที่ชัดเจน องค์กรบังคับใช้กฎหมายจำเป็นต้องมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน และการลงโทษ และการดำเนินคดีกับผู้ฝ่าฝืน

จำนวนเจ้าหน้าที่ และงบประมาณ

- จะต้องเพียงพอกับพันธกิจขององค์กรฯ

ประเทศไทย : ประโยชน์จาก

การเป็นองค์กรกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าที่เป็นอิสระ

- มีอำนาจการบังคับใช้กฎหมายอย่างเต็มที่
- สามารถบริหารจัดการด้านต่างๆ ภายในองค์กรได้
- สามารถการคัดสรรคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่สามารถปฏิบัติงานเต็มเวลาได้
- มีอำนาจในการออกประกาศแนวทางปฏิบัติในเรื่องต่างๆ
- เป็นองค์กรที่เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายและสามารถตรวจสอบได้



การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการประกอบธุรกิจการค้าพร้อมทั้งช่วยสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป

ตัวอย่างองค์การกำกับดูแล ด้านการแข่งขันทางการค้าในต่างประเทศ

4

ประเทศ	ชื่อองค์กรกำกับดูแลด้านการแข่งขันทางการค้า	รูปแบบองค์กรอิสระ	ผู้รักษากฎหมาย	อำนาจในการออกแนวทางปฏิบัติ	อำนาจในการส่งฟ้องคดีโดยองค์กรฯ
 ญี่ปุ่น	Japan Fair Trade Commission (JFTC)	✓	Chairman of Commission	✓	x
 เกาหลีใต้	Korea Fair Trade Commission : KFTC	✓	Chairman of Commission	✓	x
 อินโดนีเซีย	Supervisory Commission for Business Competition : KPPU	✓	Chairman of Commission	✓	x
 เวียดนาม	Vietnam Competition Authority : VCA Vietnam Competition Council : VCC	VCA : กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า VCC : องค์การอิสระ	VCA: Director VCC: Chairman of Commission	x	x
 สิงคโปร์	Competition Commission of Singapore : CCS	✓	Chairman of Commission	✓	✓
 สหรัฐอเมริกา	The Federal Trade Commission : FTC	✓	Chairman of Commission	✓	มีอำนาจดำเนินคดีแพ่งกับผู้กระทำความผิดเท่านั้น
 ออสเตรเลีย	Australian Competition and Consumer Commission : ACCC	✓	Chairman of Commission	✓	สามารถส่งฟ้องได้โดยตรง
 เยอรมนี	The Federal Cartel Office : FCO	ทั้งอิสระ (ภายใต้กระทรวงเศรษฐกิจและเทคโนโลยี)	Chairman of Commission	x	x

ที่มา

- ❖ ศาสตราจารย์ ดร ศักดา อนิโตกุล และคณะ. (2557). โครงการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงกลไกการบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542
- ❖ <http://www.cabinet-office.gov.uk/quango/index/whatis.htm>
- ❖ <http://pioneer.netserver.chula.ac.th/~tpana/Princofindonntagcn.doc>
- ❖ <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=895>

บรรณาธิการ : นายวันนภักย์ เสือเอี่ยม
ผู้จำหน่ายสำหรับส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า
เรียบเรียงโดย : นางสาววิภา แสงชาตรี
นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
สำนักส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า



กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ 563 ถนนพหลโยธิน ต.บางกะปิ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทร.02-5075878 โทรสาร.02-5475426 หรือสายด่วน 1569 Otcc.dit.go.th หรือ www.dit.go.th